

Målrettet arbejde med børns sensoriske og motoriske udfordringer

Kort resumé: Ved at investere i ergo- og fysioterapeutisk faglighed, der kan skærpe arbejdet med at opspore og styrke børns sensoriske og motoriske udfordringer i almenmiljøet, vil flere børn trives og inkluderes samt færre visiteres til specialtilbud.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) oplever en stigende segregering af børn fra almenmiljøet til specialtilbud. Formålet med dette investeringsforslag er at styrke den forebyggende og foregribende indsats til børn med sensoriske og motoriske udfordringer i målgruppen til en basisplads og kategori 3 skoletilbud, som er et tilbud for elever med funktionsnedsættelser indenfor autismespektret og ADHD.

For at begrænse segregering er det væsentligt at mindske følelsesmæssige og adfærdsmæssige følgevirkninger af sensoriske og motoriske udfordringer. Sensoriske udfordringer drejer sig bl.a. om vanskeligheder med sanseindtryk som lys eller lyd, mens motoriske udfordringer gør, at barnet kan have svært ved at udføre præcise og koordinerede bevægelser.

Ved at tilføje ergo- og fysioterapeuter til de eksisterende faglige støttefunktioner i områdeforvaltningerne, som bl.a. består af psykologer, pædagogiske konsulenter, støttepædagoger og sundhedsplejersker, kan den forebyggende og foregribende indsats for børn med sensoriske og motoriske udfordringer styrkes. Indsatsen vil samtidig komme børnefællesskabet til gavn, da den styrker det generelle arbejde med krop og sanser i almenmiljøet. I BUF indgår Fysio- og ergoterapeutfagligheden ikke i supportfunktionerne på almenområdet, og forslaget går ud på at tilføre denne faglighed, som mange andre kommuner allerede har gjort.

Forskning viser, at ikke alderssvarende motorisk og sensorisk udvikling som 0-1-årig kan være et tidligt tegn på, at barnet vil udvikle en neuroudviklingsforstyrrelse. En stor andel af børn med neuroudviklingsforstyrrelser, herunder autismespektrum-forstyrrelser og ADHD, oplever sensoriske og motoriske vanskeligheder såsom uro i kroppen, koncentrationsbesvær, overbelastning af nervesystemet mv. De lettere tilfælde af denne børnegruppe forventes at profitere af et styrket arbejde med krop og sanser i almenmiljøet. Det samme forventes at gøre sig gældende for børn med psykosociale vanskeligheder. Kvalificeret arbejde med sensoriske og motoriske udfordringer kan hjælpe børn til at finde ro i kroppen, styrke koncentrationsevnen og opleve mere overskud og rummelighed.

Med dette investeringsforslag vil opsporing og indsats i forhold til børns motoriske og sensoriske udfordringer helt fra 0-årsalderen og op i dagtilbud og indskolingen blive kvalificeret. Det vil skabe et fundament på almenområdet for at arbejde mere med fokus på kropslige og sensoriske kompetencer i barnets hverdagsaktiviteter i dagtilbud og skole. Det sker via tæt kobling af ergo- og fysioterapeuter på de faglige støttefunktioner i dagtilbud og skole, samt en skærpet opsporing i sundhedsplejen af motoriske og sensoriske udfordringer.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

Ja [Angiv titel på innovationsforslag] [Angiv vedtagelsestidspunkt (budget/OFS)]

Nej

2. Økonomi

Investering:

Der afsættes varige midler til 10 fysio- og ergoterapeuter, herunder forankring og koordinering/ledelse. Med de 10 årsværk er det muligt, at hver af BUF's fem områdeforvaltninger har to faste medarbejdere tilknyttet til deres almene supportfunktion. For at sikre koordinering, systematik og retning på tværs af de fem områder, samt ledelse af en ny funktion, afsættes der midler til opgaven. Beløbet er inkl. overhead, da der er tale om nyansættelser.

Der afsættes investeringsmidler til kompetenceudvikling af sundhedsplejen med henblik på metode til tidlig opsporing af sensoriske og motoriske udfordringer samt kompetenceudvikling af pædagogiske medarbejdere over 3 år. Midlerne skal dække de fem områder og vurdering af investeringsbehovet baseres på forvaltningens erfaring med lignende kompetenceudviklingsforløb. På sigt forventes det, at den løbende kompetenceudvikling af sundhedspersonale og pædagogisk personale kan håndteres af de 10 varige årsværk.

Der investeres desuden i implementeringsunderstøttelse i de første tre år med henblik på at sikre, at fysio- og ergoterapeutfagligheden bliver indarbejdet i de eksisterende opsporings- og indsatsstrukturer i områderne. Det vil blandt andet betyde facilitering af drøftelser i områderne ift. at sikre implementeringen i det eksisterende set-up. Det gælder bl.a. at sikre, at blikket for det motoriske og sensoriske bliver en fast del af drøftelser og fagligt blik i Ressourceforum, Ressourcecenter, pædagogisk notat, handleplan mv. Implementeringen vil blive understøttet fra centralt hold for at sikre, at fagligheden inkorporeres i områdernes supportfunktioner, og at indsatsen bliver evalueret.

Effektivisering:

Det vurderes, at investeringen vil medføre, at der vil blive visiteret færre børn til basispladser i dagtilbud og senere til specialundervisning. I beregningen af effektiviseringen er det forudsat, at der visiteres 9 færre børn til basisplads pr. år - dog kun halvdelen i 2025. Dertil er det forudsat, at der vil starte 9 færre skolestartere fra 2026 og det antages, at der kan hentes en besparelse svarende til et helt skoleforløb på en specialskole. Med øget fokus på målgruppen og brug af redskaber til børns motoriske udvikling sikres det, at børns motoriske kompetencer ved skolestart er alderssvarende således, at barnets læringsparathed og deltagelsesmuligheder sikres bedst muligt. Derudover vil en understøttelse af den tidlige opsporing i sundhedsplejen medføre, at de rette børn bliver hjulpet tidligere.

Den varige effektivisering for et helt skoleforløb vil være 24,0 mio. kr. for 9 færre visitationer til specialskole pr. år. og 4,8 mio. kr. for 9 færre visitationer til basis i 3 år. Udgiften pr. år til et barn i en børnehavebasisplads er 270 t. kr. mens den er 70 t. kr. for et barn i et alment dagtilbud. Det giver en udgift for 3 år i en basisplads på 810 t. kr. og 210 t. kr. i et alment tilbud. Når der visiteres 9 færre børn pr. år, fra barnet fylder tre til 1. maj i det år, hvor barnet fylder 6 år og skal i skole, så giver det en besparelse på specialtilbuddet på 1,8 mio. kr. stigende til 4,8 mio. kr. varigt. I forslaget er der indarbejdet en besparelse på halvdelen i 2025, da den fulde effekt først opnås i 2026.

Udgiften pr. elev i kategori 3 specialundervisningstilbud er 320 t. kr. mens den er 55 t. kr. for en elev i et alment tilbud. Det giver en udgift pr. fuldt skoleforløb i specialtilbud på 3,2 mio. kr. og 550 t. kr. i et alment tilbud. Når der visiteres 9 færre elever til specialskole pr. år, giver det en besparelse på specialtilbuddet på 2,4 mio. kr. i 2026 stigende til 24,0 mio. kr. i 2035 efter et fuld skoleforløb på 10 år.

Effektiviseringen hentes ved en reduktion på den centrale del af specialdagtilbuds- og specialundervisningsrammen.

Tabel 1. viser forslagets konsekvenser i de første 6 år, hvor det også fremgår, at forslaget overholder tilbagebetalingstiden. Tabel 2. viser de stigende profiler mod den varige effektivisering i 2035.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2025 p/l	Styringsområde	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Ansættelse af 10 ergo- og fysioterapeuter	Service		600	3.903	6.000	6.000	6.000

Koordinering/ledelse	Service		300	300	300	300	300
9 færre visitationer til basisplads	Service		-900	-1.800	-3.600	-4.800	-4.800
9 færre visitationer i kategori 3 pr. år i 5 år	Service			-2.403	-4.805	-7.208	-9.610
Samlet varig ændring	Service		0	0	-2.105	-5.708	-8.110
Implementeringsomkostninger (midler fra investeringspuljen)							
Finansiering af midlertidig drift: 10 ergo- og fysioterapeuter	Service	3000	5.400	1.797			
Finansiering af midlertidig drift: Koordinering/ledelse	Service	150					
Understøttelse af implementering	Service	100	300	300			
Kompetenceudvikling af sundhedsplejen	Service	200	300	300			
Kompetenceudvikling af pædagogiske medarbejdere	Service	300	400	400			
Samlede implementeringsomkostninger	Service	3.750	6.400	2.797			
Samlet økonomisk påvirkning		3.750	6.400	2.797	-2.105	-5.708	-8.110
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2025 p/l.
Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

Tabel 2. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser efter endt tilbagebetaling

1.000 kr. 2025 p/l	Styrings- område	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Ansættelse af 10 årsværk (ergo- og fysioterapeuter)	Service	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Koordinering i Børnecenter København	Service	300	300	300	300	300	300
9 færre visitationer til basisplads	Service	-4.800	-4.800	-4.800	-4.800	-4.800	-4.800
9 færre visitationer i kategori 3 pr. år i 10 år	Service	-12.000	-14.400	-16.800	-19.220	-21.600	-24.000
Samlet varig ændring	Service	-10.500	-12.900	-15.300	-17.720	-20.100	-22.500
Samlet økonomisk påvirkning		-10.500	-12.900	-15.300	-17.720	-20.100	-22.500

3. Implementering og opfølgning

Implementering

Investeringsforslaget understøtter den aktuelle fokus på at styrke inkluderende læringsmiljøer ved, at specialpædagogiske kompetencer kommer tættere på praksis i almenområdet. De 10 årsværk forventes at indgå i et tæt samarbejde med Børnecenter København (BCK) med henblik på, de bliver en del af et stærkt fagligt fællesskab.

Modsat BCK skal de 10 årsværk udelukkende arbejde ud mod almenmiljøet og de faglige støttefunktioner, med henblik på at indgå i områdesupportens arbejdsgange og faglige fællesskaber. Implementeringen skal koordineres med forvaltningens arbejde med supporten til basispladserne.

I de første tre år vil implementering af investeringscasen bliver understøttet fra centralt hold med henblik på at sikre en forankring af ergo- og fysioterapeutfagligheden i de eksisterende strukturer, som er gældende for alle områders praksis omkring almensupporten samt at sikre en bydækkende implementering af styrket opsporing i sundhedsplejen. Der vil undervejs blive taget stilling til, hvor de 10 årsværk fremadrettet skal forankres.

Forvaltningen har gjort sig gode erfaringer med at have udgående ergo- og fysioterapeutiske kompetencer fra Børnecenter København, som har fungeret som supportfunktion og kompetenceudvikling for de faglige støttefunktioner, herunder motorikuddannelse til sundhedsplejersker, oplæg om hvordan arbejdet med krop og sanser styrker børns deltagelsesmuligheder mv. Ergo- og fysioterapeutiske kompetencer har været og er fortsat meget efterspurgt tæt på almenområdet.

Opfølgning

Der følges op på implementeringen af ergo- og fysioterapeuternes samarbejde med Ressourcecentre og de faglige støttefunktioner i områdeforvaltningen efter to år via kvalitativ erfaringsopsamling. Der følges også op på udviklingen i visitationer til basisplads og kategori 3 skoler i forhold til, om indstillinger til visitationsudvalget i højere grad bærer præg af et grundigere forarbejde med barnets sensoriske og motoriske udfordringer. Derudover følges antallet af visitationer til basispladser og kategori 3 skoler. Det vil dog ikke være muligt at følge om indsatsen har gjort en effekt alene da flere yderligere faktorer kan påvirke det. Forvaltningen har ikke mulighed for at lave effektforskning på indsatsen, men følger tæt op på det niveau, der er muligt.

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Implementering og anvendelse af investeringsmidler			
Ergo- og fysioterapeuter ansat	Der følges op på, om der er indgået aftale om opstart, organisering, funktion og arbejdsgange.	Børnecenter København /Fagligt Center	August 2024
Kompetenceudviklingsforløb for sundhedsplejersker afholdt	Der følges op på antal gennemførte kurser	Fagligt Center	Årligt i januar fra 2025-2027
Realisering af effektiviseringer			
Færre visitationer af børn med sensoriske og motoriske udfordringer til basispladser	Antal visitationer er faldet	Fagligt Center	Ultimo hvert år
Færre børn med sensoriske og motoriske udfordringer starter i specialtilbud kategori 3	Kvalitativ vurdering af børns udvikling i almentilbud.	Fagligt Center	5. september årligt

4. Risikovurdering

Den generelle udvikling i sektoren med stigende segregering til specialtilbud bremses ikke alene ved denne indsats, og investeringen her vil derfor ikke kunne bremse den samlede segregering, men mindske segregeringen af de børn, som vil profitere af et tidlig og målrettet arbejde med sensoriske og motoriske udfordringer. Der følges op på visitationer og indsatsen evalueres.

Der er risiko for, at den forventede effekt ikke opnås fuldt ud, hvis de investerede midler ikke resulterer i en styrket praksis som forventet, og at det målrettede arbejde med børn med sensoriske og motoriske udfordringer ikke løftes i tilstrækkelig grad til at mindske antallet af børn med motoriske og sensoriske udfordringer til specialtilbud. Risikoen vurderes at være lav.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

5. Hvem er hørt?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse
Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen	Ja	19. december 2023

Relevante samarbejdspartnere i kommunen, der er inddraget

Socialforvaltningen har efterspurgt et mere målrettet forebyggende og foregribende arbejde med børns krop og sanser for børn, der ikke er i målgruppen for målrettet individuel motorisk træning i Børne Center København (BCK).